

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 10 lutego 2017 r.

w przedmiocie oświadczeń o stanie majątkowym sędziów

W związku ze zmianą przepisów regulujących obowiązek składania przez sędziów oświadczeń o stanie majątkowym, Krajowa Rada Sądownictwa na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 976) przyjęła, co następuje.

W dniu 6 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2103). Na mocy tej ustawy wprowadzono obowiązek publikowania oświadczeń o stanie majątkowym sędziów, jak również zasadę, zgodnie z którą oświadczenia te są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Należy zasygnalizować, że zgodnie z art. 11 tej ustawy, do oświadczeń majątkowych złożonych przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy dotychczasowe. Ponadto w praktyce mogą się pojawić wątpliwości co do znaczenia sformułowania „złożenie oświadczenia majątkowego”. W ocenie Rady, stosując ogólne zasady wykładni, należy – przy odpowiednim zastosowaniu przepisów proceduralnych – uznać, że równoznaczne ze złożeniem oświadczenia majątkowego jest nadanie go w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Krajowa Rada Sądownictwa wyraża opinię, że zawartość oświadczenia o stanie majątkowym sędziego zdeterminowana jest przez treść formularza tego oświadczenia, ustalonego rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 4 lipca 2011 r. sprawie określenia wzorów formularzy oświadczeń o prowadzeniu działalności gospodarczej i o stanie majątkowym (Dz. U. Nr 150, poz. 890). Oznacza to, że każdy sędzia ma obowiązek rzetelnego wypełnienia wszystkich rubryk oświadczenia o stanie majątkowym, w oparciu o dane dotyczące majątku osobistego sędziego oraz majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową. Jeżeli składniki majątku należą do majątku wspólnego, należy to wyraźnie zaznaczyć. Nie ma natomiast podstaw, by w oświadczeniu ujawniać majątek osobisty małżonka sędziego.

Zgodnie z ustawą, oświadczenie majątkowe powinno zawierać w szczególności informacje o posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego, a ponadto o nabytym przez sędziego albo jego małżonka od Skarbu Państwa albo innej państwowej lub samorządowej osoby prawnej mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. Posłużenie się przez ustawodawcę takim sformułowaniem oznacza, że w odpowiednich rubrykach oświadczenia majątkowego, należy ujawnić odpowiednie składniki majątku według stanu na – zależnie od okoliczności – dzień 31 grudnia roku, którego dotyczy oświadczenie lub na dzień przed objęciem stanowiska sędziego, ewentualnie zwolnienia stanowiska sędziego. Oznacza to, że w oświadczeniu o stanie majątkowym nie jest wymagane wskazywanie źródeł kwot przychodów uzyskanych w ciągu roku, które są objęte zeznaniami podatkowymi (np. z tytułu wynagrodzenia za pracę, dochodów za prowadzenie zajęć dydaktycznych czy z tytułu praw autorskich). Oświadczenie powinno obejmować zasoby pieniężne, według stanu na 31 grudnia roku poprzedniego (lub inny, odpowiedni dzień).

W ocenie Rady, nie jest wymagane podawanie wartości należących do sędziego nieruchomości (w części I oświadczenia pod poz. 1-4) ani wartości ujawnianych składników mienia ruchomego (w części V oświadczenia). Istnieje obowiązek wskazania wszystkich rzeczy ruchomych o wartości powyżej 10.000 zł, zaś o ich ujawnieniu powinna decydować wartość jednostkowa rzeczy ruchomej, o ile ruchomości te nie stanowią formalnie wyodrębnionego zbioru rzeczy. Podobnie, jak stan zasobów majątkowych, w oświadczeniu majątkowym (w części VI) powinien być ujęty stan zadłużenia z różnych tytułów (takich jak kredyty, pożyczki z kasy zapomogowo-pożyczkowej itd.) – również według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku (lub inną relewantną datę). Z kolei w części VII formularza należy podać „inne dodatkowe dane o stanie majątkowym”. Wydaje się, że rubryka ta dotyczy wyłącznie takiego majątku, który nie został wskazany we wcześniejszych częściach oświadczenia majątkowego i dochodów, które nie są ujmowane w rocznym zeznaniu podatkowym (np. kwota wygranej w grze liczbowej, otrzymana darowizna lub majątek nabyty w drodze dziedziczenia).